

I den første Henseende kan det ikke være tvivlsomt, at Skipperen handler uberettiget og paadrager sig Ansvar, ikke blot naar han stifter Bodmerilaan, uagtet der ikke kræves ekstraordinære Udgifter paa Grund af Ulykkestilfælde eller deslige, men ogsaa naar han uden Nødvendighed fridrer til Optagelsen af Bodmerilaan til Afholdelsen af de derved foranledigede Udgifter, idet han havde Tid og Vejlighed til at henvende sig til Kederiet eller til at skaffe Penge paa anden læmpeligere Maade. Overfor Laangiveren stiller Sagen sig anderledes. I denne Henseende henvises til, hvad der ved § 49 er bemærket angaaende den almindelige Regel om, at en Laangiver bevarer sin Ret, skønt Skipperen ikke har havt Tøje til at laane, naar Laangiveren har været i god Tro paa, at Skipperen var berettiget til at handle, som han har gjort, og ikke har havt rimelig Grund til at tro andet. Men særligt maa erindres, hvad der er anført om, at medens i Almindelighed Formodningen maa være for Laangiverens gode Tro, saa at denne antages at være tilstede, naar ikke Omstændigheder oplyses, der tale for det modsatte, hvilket navnlig gælder forsaavidt der er Spørgsmaal om, hvorvidt Skipperen har manglet Penge eller har kunnet faa dem paa anden og billigere Maade, saa er der i Lovforslagets § 176 opstillet en strengere Regel specielt med Hensyn til den Betingelse for Skipperens Berettigelse til at optage Bodmerilaan, at der paa Grund af Sølvslykke eller deslige er en Nødstilstand, som gør det nødvendigt at gribe til overordentlige Foranstaltninger. I denne Henseende er det ikke tilstrækkeligt, at Skipperen siger, at det er saa, og at Laangiveren har troet derpaa. Her kræves efter § 176 som Regel, at Laangiveren skal kunne støtte sin Tro paa en Skønsforretning eller i alt Fald paa Myndighedserklæringer angaaende de faktiske Forhold, hvorved Skipperens Pengetrang skal være bevirket; mangler saadan Støtte for Laangiverens gode Tro i de nye Henseende, maa Laangiveren i alt Fald oplyse Omstændigheder, som gøre det antageligt, at han ikke desto mindre har havt, og har havt rimelig Grund til at have, den Tro, at ogsaa denne Betingelse for Skipperens Besøjelse til at optage Bodmerilaan var til Stede.

Ved Udtrykket, at „Kreditor alene har Ret til at holde sig til de forbadmede Værdier efter Rejsens Slutning“, tilkendegives formentlig tilstrækkelig tydeligt, at Kreditor, som bemærket, fortaber sin Fordring, naar hans Pant forgaar paa den Rejse, for hvilken Bodmerilaanet er optaget. Dette gælder ikke blot, hvor Pantets Undergang er forboldt

ved udbortes fra tilstødende Begivenheder, men ogsaa hvor den skyldes indvortes Forbærb, saasom hvor forbodmet Ladning raadner. Sligemaade maa Bodmerikreditor finde sig i, at hans Pant delvis forgaar eller forringes i Værdi paa Grund af Konjunkturforandringer, om det end derved bliver utilstrækkeligt til at dække hans Fordring, medens Forringelsen paa den anden Side ikke faar nogen Indflydelse paa hans Fordrings Størrelse, eller medfører en forholdsvis Medsjættelse af denne, forsaavidt det, som er i Behold, er tilstrækkeligt til dens Fyldestgørelse. Han kan holde sig til det, som er i Behold ved Rejsens Slutning, men ogsaa kun til dette, og kan ikke for det manglende Beløb holde sig til Skipper eller Keder personlig — forudsat naturligtvis, at han ikke kan støtte en Stadeserstatningsfordring imod nogen af dem paa et særligt retsstridigt Forhold fra deres Side; jfr. og D. L.'s 4—5—7. Det ligger i Bodmeriets Begreb, og er iøvrigt i Samklang med det almindelige Princip i Søpantkapitlet, hvor efter Kreditor har en Søpanteret, naar han er henvist til Søformuen, men da ogsaa alene kan holde sig til denne, at Bodmeribrevet ikke medfører nogen personlig Forpligtelse, og det er Meningen, at naar en saadan — eller Sikkerhed ud over Bodmeripantet — betinges i et Bodmeribrev, eller i en Tillægskontrakt dertil, bliver det derved ughldigt som Bodmeribrev; det paagældende Dokument kan vel efter Omstændighederne have Betydning som Laanebevis, men der kan ikke derefter gøres Krav paa de særlige Rettigheder, som efter 6te og 11te Kapitel ere knyttede til gyldige Bodmeribreve.

Skipperen kan kun forbadme det, som er betroet til hans Naadighed, det vil sige Søformuen eller Skib, Fragt og Ladning. Selv i de Tilfælde, hvor Skipperen maatte have indhentet særligt Samtykke af Kederiet eller Ladningsejerne til at forbadme deres Ejendom, kan der ikke være Tale om, at andet eller mere end Søformuen skulde kunne inddrages under Forbødningen. Ved denne stiftes nemlig en særegen Søpanteret i Kraft af Loven, uden nogen Indregistrering eller Sagttagelse af de Former, som kræves til Stiftelsen af en villiesbestemt Panteret; dette er begrundet i den Nødstilstand, som forudsættes at være til Stede ved Bodmerilaans Optagelse og som fører til, at der maa gives Skipperen den særegne Myndighed til at rejse Laan paa Skib, Fragt og Ladning, for at Rejsen kan fuldføres. Forsaavidt der derimod bliver Spørgsmaal om en almindelig Pantfætning, altsaa om Pantfætning af andre Ting, maa de almindelige